

Handläggare
Lena Carling
Telefon: 08 508 36 000

Till
Äldrenämnden
Den 31 augusti 2021

Rekommendation om att anta överenskommelse om samverkan inom patientnämndsverksamhet

Remiss från kommunstyrelsen - dnr KS 2021/372

Förvaltningens förslag till beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Patric Rylander
Äldredirektör

Linda Hamnes
Avdelningschef

Sammanfattning

Kommunerna i Stockholms län rekommenderas att anta reviderad överenskommelse om samverkan inom patientnämndsverksamhet. Överenskommelsen innehåller vissa förtydliganden och uppdatering av laghänvisningar mot tidigare. Den har kompletterats med en beskrivning av att Storsthms roll är att företräda kommunerna på en länsövergripande nivå avseende uppföljning och utvärdering. Beräkningsmodellen i förslaget har gjorts om så att ersättningen fördelas mellan kommunerna beräknat på hela kommunens befolkning och inte som tidigare baserat på befolkning över 65 år.

Äldreförvaltningen har haft en dialog med Storsthlm inför revideringen och har inga synpunkter på de föreslagna ändringarna.

Bakgrund

Kommuner är skyldiga att ha en patientnämnd med uppgift att stödja och hjälpa patienter och deras närstående inom den hälso- och sjukvård som bedrivs av kommuner. Lagstiftningen ställer bland annat krav på att patientnämnden ska vara organiserad så att den kan utföra sina uppgifter självständigt, vilket innebär att det är något annat än vanlig synpunkts- och klagomålshantering. Skyldigheten att ha en patientnämnd regleras i lag (2017:372) om stöd vid

klagomål mot hälso- och sjukvården. Det är inte en ny skyldighet, utan den reglerades tidigare i lag (1998:1656) om patientnämndsverksamhet med mera. En kommun får överlåta skyldigheten att bedriva patientnämndsverksamhet till regionen om kommunen och regionen kommit överens om detta. Kommunerna i länet har sedan lång tid tillbaka en överenskommelse med Region Stockholms patientnämnd om samverkan inom patientnämndsverksamhet. Överenskommelsen innebär att ansvaret att bedriva patientnämnd har övergått från kommunerna till Regionen. Den nuvarande överenskommelsen började gälla år 2003.

Kommunstyrelsen har remitterat rekommendation om att anta överenskommelse om samverkan inom patientnämndsverksamhet för yttrande till stadsledningskontoret, socialnämnden, äldrenämnden, Farsta stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd och Norrmalms stadsdelsnämnd.

Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 28 september 2021.

Ärendet

Region Stockholms Patientnämnd

Patientnämnden är Region Stockholms centrala instans för hantering av patienters synpunkter, upplevelser eller klagomål på vård som de eller deras närstående har fått. Patientnämnden handlägger frågor som i stort sett rör all offentligt finansierad hälso- och sjukvård inom Regionen och länets kommuner. Nämnden beslutar i huvudsak i frågor som rör principärenden och remissvar samt förvaltningens budget. Patientnämnden är en del av Regionen, men är opartisk och fristående från de vårdgivare som möter patienterna inom hälso- och sjukvården. Nämnden gör inga egna medicinska bedömningar och tar inte heller ställning till om vårdgivaren har gjort rätt eller fel. Syftet är att fungera som en länk och beskriva, informera, reda ut och förklara och på så sätt bidra till att patienter och vårdgivare förstår varandra bättre. Det kan gälla synpunkter rörande bemötande, vård och behandling, administration, ekonomi, kommunikation, omvårdnad eller tillgänglighet.

Förändringar i den reviderade överenskommelsen

Överenskommelsen har reviderats av Storsthlm tillsammans med Patientnämnden. Den innehåller vissa förtydliganden och uppdatering av laghänvisningar. Överenskommelsen har kompletterats med en beskrivning av att Storsthlms roll är att företräda kommunerna på en länsövergripande nivå avseende uppföljning och utvärdering. Avtalstiden har ändrats så att överenskommelsen gäller tills vidare,

men med möjlighet för parterna att säga upp överenskommelsen med en uppsägningstid om tolv månader.

Patientnämnden fakturerar enligt överenskommelsen årligen kommunerna för utförda tjänster. Fördelningen mellan kommuner har hittills varit baserad på befolkning 65 år och äldre. Eftersom Patientnämndens verksamheter riktar sig till alla kommunens målgrupper inom socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård har kommunerna önskat att ersättningen istället ska fördelas mellan kommunerna beräknat på hela kommunens befolkning.

Uppföljning

Antalet inkomna ärenden som rör kommunernas verksamheter är idag få. Patientnämnden är intresserad av att utveckla sitt samarbete med kommunerna, både för att hitta sätt att öka antalet ärenden och fördjupa analys och återkoppling av inkomna ärenden. Som ett led i uppföljningen bjuder patientnämnden regelbundet in länets kommuner till samverkansmöten. Ett särskilt område som patientnämnden kommer att bevaka från och med 2020 är inkomna synpunkter kopplade till vårdens övergångar/utskrivningsprocessen.

Kommunerna i Stockholms län rekommenderas att anta reviderad överenskommelse om samverkan inom patientnämndsverksamhet. Överenskommelsen börjar gälla från att alla parter har beslutat att anta överenskommelsen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande äldreomsorgsfrågor. Samverkan med de fackliga organisationerna har skett i förvaltningsgruppen den 25 augusti 2021. Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 24 augusti 2021. Det för socialnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden gemensamma rådet för funktionshinderfrågor har tagit del av ärendet den 26 augusti 2021.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Äldreförvaltningen har haft en dialog med Storsthlm inför revideringen och har inga synpunkter på de föreslagna ändringarna. Äldreförvaltningen välkomnar att patientnämnden är intresserade av att utveckla sitt samarbete med kommunerna. Äldreförvaltningen anser att vårdens övergångar/utskrivningsprocessen är ett bra och viktigt område som patientnämnden valt att särskilt bevaka.

Bilagor

1. Rekommendation om att anta Överenskommelse om samverkan inom patientnämndsverksamhet.
2. Överenskommelse om samverkan inom patientnämndsverksamhet.
3. Tabell, exempel på ersättningsnivå till Patientnämnden per kommun.
4. Patientnämnden summerar kort 2020